

OPINIÓ CRÍTICA

Educació per al Desenvolupament en el lleure

Basant-nos en les aportacions de diversos experts¹, podem defensar l'educació per al desenvolupament (EpD) com a concepte que defineix el repte social d'establir valors d'igualtat, instaurar la transversalitat de gènere, rompre actituds racistes, eliminar barreres socials i de classe, procurar un desenvolupament sostenible i, en resum, potenciar polítiques a favor dels drets humans. I per que la EpD pugui assolir tals objectius, esdevé imprescindible fer una interpel·lació directa a les àrees política, econòmica i jurídica, ja que són tres àmbits que regulen l'estructura social i que contribueixen a perpetuar actituds masclistes, racistes, classistes, homòfobes i irrespectuoses amb el medi ambient. Actituds que, en definitiva, permeten la vulneració dels drets de les persones. És urgent doncs, promoure l'EpD. I l'educació en el lleure, ens permet afrontar aquestes problemàtiques traslladant actuacions locals cap a una mirada més global.

Amb freqüència, l'EpD s'associa a l'àmbit escolar curricular, és a dir, vinculat a l'ensenyament dins l'aula. Malgrat això, és important establir la importància d'aplicar valors democràtics, de respecte, tolerància i equitat dins l'àmbit de l'oci i el temps lliure, en el què la persona és capaç de desenvolupar-se adquirint tota una sèrie de coneixements d'una forma més indirecta, socialitzadora, lúdica i basada en el gaudi. Traslladar el treball educatiu de l'aula a les activitats del lleure és un procés d'una importància cabdal, que permetrà assolir l'èxit de l'educació per al desenvolupament.

Els espais que presenten les activitats dins el lleure són molt diversos i flexibles. A més, la socialització és un factor intrínsec d'aquest àmbit, així com el contacte amb l'entorn. El fet de que s'hi presentin contextos múltiples i socialitzadors, ens permet treballar des de la interculturalitat fins a la igualtat de gènere o les identitats sexuals. Freqüentment es treballa amb nens o joves, que són figures molt receptives i amb un alt grau d'assimilació crítica. El joc pot orientar-se, en aquest sentit, cap a una organització que afavoreixi la normalització de la pluralitat i la defensa de la igualtat entre subjectes: procurar que els grups/equips siguin equitatiu pel que fa al sexe, sexualitat, capacitació i cultura; que les activitats proposades incloguin continguts en defensa de la interculturalitat o la llibertat sexual; potenciar que en el joc i en la coordinació, es realitzin funcions

1 Luque Domínguez, Pedro António. "Educación para el desarrollo : un acercamiento a las ONGDs" en *Pedagogía Social : revista interuniversitaria*. Segunda época (4), 1999, p. 69-81. ISSN: 1139-1723

equiparades, fugint dels estereotips i rols patriarcal; procurar que infants i jovent participin per igual de les diferents activitats, rompent amb la cultura que identifica colors, jocs i activitats a un determinat sexe, etc.

El contacte continuat amb l'entorn també afavoreix a introduir activitats de connexió persona-medi en forma d'excursions o sortides que permetin als joves conèixer i estimar el seu context. Qualsevol tipus d'activitat pot arribar a crear consciència cap a la conservació i respecte del medi ambient si es realitzen en espais oberts com el camp, la platja o la muntanya.

Així doncs, podem observar com el joc i el gaudi permeten incorporar un gran nombre de pràctiques respectuoses amb els drets de la persona i del medi, sense haver de recórrer a incloure aquests elements dins una estructura curricular que en moltes ocasions es vista pels alumnes com una simple lectura més, que arriba, inclús, a passar desapercebuda.